

Povezani zakoni

Zakon o kontaminantima

39/13, 114/18

na snazi od 01.04.2019.

Uživajte...

Preuzmite zakon
u obliku e-knjige

Zanimljivi linkovi

Baza je ažurirana 01.12.2022.

zaključno sa NN 138/22

Upišite Vaš e-mail za obavijesti o promjeni ovog zakona:

I. OPĆE ODREDBE

Svrha zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom utvrđuju nadležna tijela, zadaće nadležnih tijela, službene kontrole i načini postupanja te izvještavanja nadležnih tijela i Europske komisije kao i obveze službenih laboratorija i subjekata u poslovanju s hranom, za provedbu:

– **Uredbe Vijeća (EEZ) br. 315/93** od 8. veljače 1993. kojom se utvrđuju postupci Zajednice u vezi s kontaminantima u hrani (SL L 37, 13. 2. 1993.), sa svim izmjenama i dopunama (u daljnjem tekstu: Uredba (EEZ) br. 315/93),

– **Uredbe Komisije (EZ) br. 1881/2006** od 19. prosinca 2006. o najvećim dopuštenim količinama kontaminanata u hrani (SL L 364, 20. 12. 2006.), sa svim izmjenama i dopunama (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1881/2006),

- **Uredbe Komisije (EZ) br. 401/2006** od 23. veljače 2006. kojom se utvrđuju metode uzimanja uzoraka i analize za potrebe obavljanja službenih kontrola razina mikotoksina u hrani (SL L 70, 9. 3. 2006.), sa svim izmjenama i dopunama (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 401/2006),
- **Uredbe Komisije (EU) br. 252/2012** od 21. ožujka 2012. o metodama uzorkovanja i analitičkim metodama za službenu kontrolu količina dioksina, dioksinima sličnih PCB-a i PCB-a koji nisu slični dioksinu u nekim prehrambenim proizvodima i o ukidanju Uredbe (EZ) br. 1883/2006 (SL L 84, 23. 3. 2012.), sa svim izmjenama i dopunama (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 252/2012),
- **Uredbe Komisije (EZ) br. 333/2007** od 28. ožujka 2007. kojom se propisuju metode uzimanja uzoraka i analize za službenu kontrolu razina olova, kadmija, žive, anorganskog kositra, 3-MCPD i benzo(a)pirena u prehrambenim proizvodima (SL L 88, 29. 3. 2007.), sa svim izmjenama i dopunama (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 333/2007),
- **Uredbe Komisije (EZ) br. 1882/2006** od 19. prosinca 2006. kojom se utvrđuju metode uzimanja uzoraka i analize za potrebe vršenja službenih kontrola razina nitrata u određenim prehrambenim proizvodima (SL L 364, 20. 12. 2006.), sa svim izmjenama i dopunama (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1882/2006).

(2) Odredbe ovoga Zakona ne odnose se na pesticide kao kontaminante u hrani.

Pojmovi

Članak 2.

Pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju jednako značenje kao pojmovi uporabljeni u uredbama iz članka 1. ovoga Zakona te pojmovi uporabljeni u **Uredbi (EZ) br. 178/2002** Europskoga parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta Zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 178/2002) i **Uredbi (EZ) br. 882/2004** Europskoga parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o službenim kontrolama koje se provode radi provjeravanja poštivanja propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 882/2004).

II. NADLEŽNA TIJELA

Članak 3. (NN 114/18)

- (1) Nadležno tijelo za vođenje politike u području kontaminanata te provedbu upravnih i stručnih poslova prema odredbama ovoga Zakona i uredbi iz članka 1. ovoga Zakona je ministarstvo nadležno za zdravstvo (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).
- (2) Nadležno tijelo za provedbu inspekcijskog nadzora, odnosno službenih kontrola prema odredbama ovoga Zakona i uredbi iz članka 1. ovoga Zakona je Državni inspektorat.
- (3) Ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost ministra nadležnog za poljoprivredu ovlašten je donijeti pravilnike, naredbe i napatke za provedbu pravno obvezujućih akata Europske unije donesenih na temelju uredbi iz članka 1. ovoga Zakona.
- (4) U slučaju posebnih okolnosti pojave kontaminanata u hrani koji nisu definirani Uredbom (EZ) br. 1881/2006, a koji ugrožavaju ili mogu ugrožavati javnozdravstveni interes ministar nadležan

za zdravstvo, uz suglasnost ministra nadležnog za poljoprivredu može odrediti i druge mjere i radnje te donijeti i druge provedbene propise koji nisu utvrđeni ovim Zakonom.

III. ZADAĆE NADLEŽNIH TIJELA

Članak 4. (NN 114/18)

(1) Ministarstvo u području kontaminanata uređuje politiku sigurnosti hrane, prati i usklađuje zakonodavstvo te izrađuje smjernice za planove inspekcijskih nadzora, odnosno službenih kontrola.

(2) Državni inspektorat donosi i provodi planove inspekcijskih nadzora, odnosno službenih kontrola na temelju procjene rizika, a koji obvezno moraju sadržavati i planove monitoringa sukladno članku 9. Uredbe (EZ) br. 1881/2006 te uzimajući u obzir smjernice Ministarstva.

(3) Financijska sredstva za provedbu planova iz stavka 2. ovoga članka osigurava Državni inspektorat.

(4) Izvješćivanje o provedenim monitorinzima, inspekcijskim nadzorima, odnosno službenim kontrolama iz stavka 2. ovoga članka provodi se sukladno posebnim propisima kojima su uređene službene kontrole hrane.

IV. OBVEZE SUBJEKTA U POSLOVANJU S HRANOM

Članak 5. (NN 114/18)

(1) Subjekt u poslovanju s hranom obavezan je Državnom inspektoratu, odnosno osobama iz članka 6. stavka 1. ovoga Zakona omogućiti provođenje nesmetanog nadzora objekta i poslovanja te uvid u svu dokumentaciju uključujući i elektronički dostupnu dokumentaciju vezanu za provedbu uredbi iz članka 1. ovoga Zakona.

(2) Subjekt u poslovanju s hranom obavezan je Državnom inspektoratu, odnosno osobama iz članka 6. stavka 1. ovoga Zakona koji provode službene kontrole staviti na raspolaganje potrebne količine hrane i sirovina kako bi se uzorkovanje provelo u skladu s uredbama iz članka 1. ovoga Zakona.

(3) Osim obveza propisanih člankom 1. Uredbe (EZ) br. 1881/2006, subjekt u poslovanju s hranom koji uvozi, prerađuje, proizvodi hranu ili obavlja djelatnost veleprodaje hrane obavezan je provoditi interne kontrole poslovanja prema procjeni opasnosti, uključujući i izradu plana uzorkovanja na kontaminante propisane Uredbom (EZ) br. 1881/2006, sukladno opsegu i vrsti svog poslovanja.

V. SLUŽBENE KONTROLE

Članak 6. (NN 114/18)

(1) Inspekcijski nadzor, odnosno službene kontrole nad provedbom ovoga Zakona i uredbi iz članka 1. ovoga Zakona obavljaju sanitarni inspektori, veterinarski inspektori i poljoprivredni

inspektori Državnog inspektorata sukladno propisima kojima je uređen djelokrug i ovlasti Državnog inspektorata te službene kontrole hrane (u daljnjem tekstu: osobe ovlaštene za provedbu službenih kontrola).

(2) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i uredbi iz članka 1. ovoga Zakona obavlja Ministarstvo.

Posebne odredbe o provedbi službenih kontrola i uzorkovanju za potrebe službenih kontrola

Članak 7. (NN 114/18)

(1) Osobe ovlaštene za provedbu službenih kontrola koje provode službene kontrole iz članka 6. ovoga Zakona, svaka u svom djelokrugu, obvezne su provoditi uzorkovanja sukladno uredbama iz članka 1. ovoga Zakona.

(2) Osobe ovlaštene za provedbu službenih kontrola obvezne su za svaki nesukladan uzorak postupiti sukladno mjerama iz članka 8. ovoga Zakona, mjerama iz Uredbe (EZ) br. 882/2004, odnosno mjerama propisanim posebnim propisom o organizaciji službenih kontrola hrane i hrane za životinje.

(3) Za svaki službeni uzorak čije količine kontaminanata prelaze najviše dopuštene količine iz Uredbe (EZ) br. 1831/2003 uzimajući u obzir mjernu nesigurnost osoba ovlaštene za provedbu službenih kontrola dužna je postupiti prema odredbama posebnog propisa koji uređuje sustav brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (RASFF sustav).

(4) Službeni uzorci uzeti u svrhu provedbi uredbi iz članka 1. ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona moraju biti dostavljeni u ovlaštene službene i/ili referentne laboratorije za hranu i hranu za životinje.

(5) U iznimnim slučajevima, službeni uzorci uzeti u svrhu provedbi uredbi iz članka 1. ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, mogu biti dostavljeni i u druge laboratorije u Republici Hrvatskoj koji posjeduju metode za potrebne analize.

(6) Osim laboratorija iz stavaka 4. i 5. ovoga članka, za analizu službenih uzoraka na određene parametre za koje ne postoji laboratorij u Republici Hrvatskoj, mogu se koristiti akreditirani laboratoriji izvan Republike Hrvatske.

(7) U slučaju iz stavaka 5. i 6. ovoga članka, ministar nadležan za zdravstvo i ministar nadležan za poljoprivredu ovlaštene su nalogom, svaki u svom djelokrugu, odrediti laboratorij za provedbu analiza.

(8) U zapisnik o uzorkovanju osobe ovlaštene za provedbu službenih kontrola obvezne su navesti traženi parametar, odnosno parametre pretrage u skladu s uredbama iz članka 1. ovoga Zakona.

(9) Osobe ovlaštene za provedbu službenih kontrola obvezne su subjekta u poslovanju s hranom koji je hranu stavio na tržište Republike Hrvatske i subjekta u poslovanju s hranom koji je hranu učinio dostupnom krajnjem potrošaču u Republici Hrvatskoj, odnosno subjekta u poslovanju s hranom koji uvozi hranu u Republiku Hrvatsku obavijestiti u roku od 72 sata u kojem laboratoriju se obavlja analiza uzetih uzoraka hrane kako bi stranka mogla dobiti svoj uzorak nakon homogenizacije za potrebe dodatnog stručnog mišljenja.

(10) Subjekt u poslovanju s hranom koji je hranu stavio na tržište Republike Hrvatske i subjekt u poslovanju s hranom koji je hranu učinio dostupnom krajnjem potrošaču, odnosno subjekt u poslovanju s hranom koji uvozi hranu u Republiku Hrvatsku, ako želi uzorak za dodatno stručno mišljenje, isti mora zatražiti od laboratorija u roku od pet radnih dana računajući od dana zaprimanja obavijesti iz stavka 9. ovoga članka. Laboratorij mu mora dati uzorak za dodatno stručno mišljenje u zatraženom roku od tri radna dana.

(11) Jedan primjerak zapisnika iz stavka 8. ovoga članka ostavlja se stranki po završetku uzorkovanja.

(12) Službeni uzorak se mora dostaviti u laboratorij u roku od 72 sata od provedbe uzorkovanja, osim u slučaju provedbe Uredbe (EZ) br. 1882/2006 kada uzorak mora biti dostavljen u roku od 24 sata.

(13) Nakon provedene analize hrane koja se radi iz homogeniziranih uzoraka kako to propisuju uredbe iz članka 1. ovoga Zakona za daljnje postupanje mjerodavan je rezultat analize, ako se stranka odrekla prava na dodatno stručno mišljenje.

(14) Ako se rezultati analize uzorka subjekta u poslovanju s hranom za dodatno stručno mišljenje razlikuju od rezultata analize službenog uzorka, subjekt u poslovanju s hranom je obavezan rezultate analize uzorka za dodatno stručno mišljenje predložiti osobi ovlaštenoj za provedbu službenih kontrola u roku od 15 radnih dana od dana uzimanja uzorka. U tom slučaju po proteku 15 radnih dana od dana uzorkovanja treći homogeni uzorak dobiven iz homogeniziranog uzorka poslat će se službenim putem iz laboratorija koji je proveo homogenizaciju u jedan od referentnih laboratorija u Republici Hrvatskoj ili u državi članici Europske unije. U ovom slučaju rezultat trećeg homogenog uzorka je mjerodavan za daljnje postupanje.

(15) Troškove uzorkovanja i provođenja analiza iz ovoga članka snosi Državni inspektorat, osim u slučaju da se analizom dokaže prekoračenje propisanih najvećih dopuštenih količina kontaminanta u hrani kada troškove snosi subjekt u poslovanju s hranom koji je istu proizveo ili uvezao. Iznimno, za provedbu uzorkovanja i analiza hrane na ispitivanje kontaminanta pri uvozu iz trećih država naplata troškova vrši se po posebnom propisu. Troškove daljnjeg dokazivanja trećeg homogenog uzorka snosi subjekt u poslovanju s hranom ako je rezultat te analize dokazao zdravstvenu neispravnost.

(16) O troškovima analize službenih uzoraka hrane osoba ovlaštena za provedbu službenih kontrola donosi rješenje.

(17) Brisan.

Članak 8.

(1) Osobe ovlaštene za provedbu službenih kontrola u obavljanju službenih kontrola imaju pravo i obvezu:

- izreći mjere propisane člankom 54. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 882/2004,
- privremeno zabraniti proizvodnju i promet hrane za koju postoji opravdana sumnja da može predstavljati rizik za zdravlje ljudi,

- narediti provedbu daljnjih uzorkovanja hrane od strane subjekta u poslovanju s hranom s povećanom učestalošću,
- zabraniti korištenje cijelog objekta ili dijela objekta dok se ne provedu sve potrebne mjere za uklanjanje i/ili sprječavanje kontaminacije,
- izreći sve mjere propisane Uredbom (EZ) br. 882/2004 koje se u okviru službenih kontrola poduzimaju u odnosu na pošiljke hrane koje se uvoze iz trećih država.

(2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka naređuju se rješenjem koje se donosi u upravnom postupku.

(3) Osobe ovlaštene za provedbu službenih kontrola u obavljanju službenih kontrola imaju pravo i dužnost donijeti usmeno rješenje na zapisnik za izvršenje određenih mjera osiguranja:

1. kada rizik za zdravlje ljudi zahtijeva da se određena mjera poduzme odmah, bez odgađanja,
2. kada postoji opravdana sumnja ili opasnost od prikrivanja, zamjene ili uništenja hrane ili dokaza ako se mjera ne poduzme odmah.

(4) Osobe ovlaštene za provedbu službenih kontrola u obavljanju inspekcijskih nadzora imaju pravo i dužnost narediti izvršenje usmenog rješenja odmah.

(5) Na zahtjev stranke pisani otpravak izrečenoga usmenog rješenja iz stavka 3. ovoga članka izdat će se u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja.

(6) Subjekt u poslovanju s hranom snosi sve troškove koji nastaju zbog provedbe mjera iz ovoga članka sukladno članku 54. stavku 5. Uredbe (EZ) br. 882/2004.

(7) Žalba protiv rješenja donesenih na temelju odredbi ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

VI. OBVEZE LABORATORIJA KOJI PROVODI ANALIZE SLUŽBENIH UZORAKA

Članak 9. (NN 114/18)

(1) Službeni laboratoriji iz članka 7. stavaka 4. i 5. ovoga Zakona u koje su dostavljeni službeni uzorci na analizu obvezni su pripremu, analizu uzoraka kao i iskazivanje rezultata provesti u skladu s uredbama iz članka 1. ovoga Zakona.

(2) Laboratoriji iz stavka 1. ovoga članka obvezni su obavijestiti i službenu osobu koja je provela uzorkovanje o činjenici da je stranka preuzela uzorak za dodatno stručno mišljenje.

(3) Laboratoriji iz stavka 1. ovoga članka obvezni su odmah po završetku analize dostaviti analitičko izvješće službenoj osobi koja je provela uzorkovanje, u skladu s naputkom iz članka 3. stavka 4. ovoga Zakona. U slučaju analiza uzoraka uzorkovanih na graničnom prijelazu ili drugom mjestu ulaska u Republiku Hrvatsku definiranim posebnim propisom rok za dostavu analitičkih izvješća ovlaštenim službenim osobama je najduže 15 radnih dana od dana uzorkovanja.

(4) Na zahtjev Državnog inspektorata laboratoriji su obvezni izdati izvješća o provedenim analizama službenih uzoraka na način i u obliku u kojem to od njih traži Državni inspektorat.

(5) Laboratoriji su obvezni čuvati homogenizirani uzorak kojemu je prvom analizom utvrđena nesukladnost u prikladnim uvjetima najmanje tri mjeseca.

VII. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 10.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. stavi na tržište hranu protivno članku 1. Uredbe (EZ) br. 1881/2006,
2. obavlja umješavanje hrane čije najveće dopuštene količine kontaminanta prelaze razine iz Uredbe (EZ) br. 1881/2006 s ostalom zdravstveno ispravnom hranom protivno članku 3. Uredbe (EZ) br. 1881/2006,
3. koristi kao sirovinu hranu u kojoj razina kontaminanta prelazi najveće dopuštene količine propisane Uredbom (EZ) br. 1881/2006,
4. obavlja umješavanje hrane koja je namijenjena sortiranju i drugoj fizičkoj obradi s ostalom zdravstveno ispravnom hranom protivno članku 3. Uredbe (EZ) br. 1881/2006,
5. obavlja kemijsku dekonaminaciju hrane radi smanjenja sadržaja mikotoksina protivno članku 3. Uredbe (EZ) br. 1881/2006,
6. stavi na tržište hranu s kontaminatima koji ugrožavaju javno zdravstveni interes protivno članku 4. Uredbe (EEZ) br. 315/93,
7. postupa protivno člancima 5. i 6. Uredbe (EZ) br. 1881/2006,
8. ne dopusti provedbu službene kontrole i uzorkovanja sukladno članku 5. ovoga Zakona,
9. ne dostavi ili dostavi nepotpunu i netočnu dokumentaciju, podatke i materijale sukladno članku 5. ovoga Zakona,
10. ne provodi interne kontrole i uzorkovanje sukladno članku 5. ovoga Zakona,
11. ne izvrši rješenje kojim je naređeno izvršenje radnje ili rješenja kojim je izrečena mjera nadležne službene osobe sukladno članku 8. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba.

(4) Za pokušaj prekršaja iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se počinitelj pokušaja prekršaja.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kuna osoba ovlaštena za provedbu službene kontrole kaznit će za prekršaj na mjestu počinjenja prekršaja pravnu osobu koja obavlja registriranu djelatnost uvoza, proizvodnje, prometa i stavljanja na tržište hrane za nepoštivanje odredaba ovoga Zakona i uredbi iz članka 1. ovoga Zakona.

(6) Novčanom kaznom od 1.000,00 kuna osoba ovlaštena za provedbu službene kontrole kaznit će za prekršaj na mjestu počinjenja fizičku osobu koja obavlja registriranu djelatnost uvoza, proizvodnje, prometa i stavljanja na tržište, odnosno odgovornu osobu u pravnoj osobi koja obavlja registriranu djelatnost uvoza, proizvodnje, prometa i stavljanja na tržište hrane za nepoštivanje odredaba ovoga Zakona i uredbi iz članka 1. ovoga Zakona.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti:

1. Pravilnik o najvećim dopštenim količinama određenih kontaminanata u hrani (»Narodne novine«, br. 146/12.),
2. Pravilnik o planu uzorkovanja i metodama analiza za službenu kontrolu količina mikotoksina u hrani (»Narodne novine«, br. 45/08. i 71/12.),
3. Pravilnik o planu uzorkovanja i metodama analiza za službenu kontrolu količina olova, kadmija, žive, anorganskog kositra, 3-monoklorpropandiola i benzo(a)pirena u hrani (»Narodne novine«, br. 45/08. i 146/12.),
4. Pravilnik o planu uzorkovanja i metodama analiza za službenu kontrolu količina dioksina i dioksinima sličnih polikloriranih bifenila u hrani (»Narodne novine«, br. 45/08.).

Članak 12.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Prijelazne i završne odredbe iz NN 114/18

Članak 8.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. travnja 2019.